

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
Sambeta
24. faur.
7. martiu.

Ese totu a opt'a di
Pretialu pentru Austria
pe Jan. jun. 4 fl. —
Pentru Romania
pe Jan.—jun. unu galbenu.

Nr.
7.

Cancelari'a redactiunei
Strat'a morariloru Nr. 10.
unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Anulu
IV.
1868.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I.

Totu mi-díce a mea maicutia,
Sê me lasu de-a mea dragutia,
Sê-mi cautu un'a mai voinica,
Câ-a de-acuma e pré mica.

Sê-mi cautu un'a mai naltutia,
Câ-a de-a cuma-e pré micutia,
Si nevést'a mitutica
Face pit'a nedospita.

Maica maiculiti'a mea,
Nu pré face vórba rea, —
Las'acum si dupa mine,
Déca vrei sê fia bine.

Faca pit'a nedospita,
Eu nu lasu a mea iubita,
Fia mica, mitutea
Juru câ nu me lasu de ea!

Câ-ci mai bine flamendiescu
Decâtu sê o parasescu,
Si mai bine sê morimu,
Decâtu sê ne despartîmu!

II.

Totu mi-díce o fetitia,
Ca sê fiu a ei baditia, —

Si s'o iéu io de muiere,
Câ-mi aduce mare-avere.

Lasa-te fetitia draga,
Nu-mi vorbi de a ta blaga, —
Câ-ci nu lasu pe a mea draga,
Neci chiaru pentru lumea 'ntréga.

III.

Lumea totu me dosedesce,
Câ-a mea mandra me orbesce,
Me orbesce cu bobóne,
Sê n'o simtu câ e cu tóne.

Díca lumea ce va vré,
Dar de ea n'oiu ascultá, —
Díca lumea ce-a voi
Dar' mandr'a n'oiu parasi.

Sciú io ai'a fórte bine,
Câ ea m'a vragitu pe mine, —
Inse rogu pe Domnedieu,
Se nu dau de vre-unu ceasu reu.

Sê nu dau de vre-o pocita,
Ca sê lasu p'a mea iubita, —
Sê nu-mi vina vre-unu gandu slabu,
Sê lasu — pe cine mi-e dragu!

Iulianu Grozescu.

O istoria fara nume.

(Novela originala premiata.)

(Finea.)

Este nefericita asta tíera scumpa si doiósa, acestu paradisu prefacutu in infernu, ast'a gradina schimbata in pustietate.

— Acésta tíera prin iubirea fiiloru sei póte devení éra-si unu paradisu, dar infernulu ce a coplesítu anim'a mea cine lu-vá inlocuí cu unu ceriu?

— Eu.

— Tu? Asié dar nu me parasesci?

— Pre pucinu tempu numai, dar ti-promitu, câ in curendu ne vomu revedé. Scii câ pentruce me ducu, tu ins'a-ti mi-ai dîsu câ o iubesci ca pe o sora . . .

— Aniti'a este sor'a mea precum tu esti fratele meu, e bine, pentru ce sê nu víu si eu cu tine, pentruce sê nu imbratiosiezu si eu pre soru-mea?

— Vin'o dara.

— „Nu trebuie sê mergeti, câ-ci a venitu sor'a vostra la voi“ — le-am dîsu grabindu in bratiale loru.

X.

Unu sacrificiu.

Trecuse câte-va díle de candu petreceanu cu Cheriffa si Petru in colib'a sa, Sor'a mea din dí in dí deveniá mai melancolica, mai inchisa si mai trista. Intr'o dí am suprins'o la unu isvoru tanguindu-se si plangandu.

„In mediulu astoru selbe candu sórele resare
Adese ratecesce, se pierde pasulu meu
Câ-ci sufletulu meu cerca sê afle usiorare
Se-inece si suspinulu ce cresce totu mereu.

O pasere de plange pe-o ramura uscata
Si echo repetéza prin codru cantulu seu,
Mi-spune câ si dins'a iubescce, e lasata:
Asié in asta lume iubescu, iubescu si eu.“

Urmà o pausa — apoi luandu nescce flori in mana incepù de nou:

„Voi frumóse floricele
Ce plangeti nóptea la stele,
Sunteti multu mai fericite
Ca mine, sorori iubite.
Voi nu sciti ce este dorulu
Suferinti'a si amorulu;
Voi aveti unu mandru nume
Catu traiti in asta lume.

Er' candu iérn'a rece vine
Cu ghiatiósele-i suspine
Si-unu mormentu ve pregatesce,
Viéti'a vóstra nu finesce:
Prima-vér'a câ-ci sosescce
Si voi cresceti fromosiele
Tramitiendu odoru la stele.
Dar pre mine de m'atinge
Ventulu iernei me si stinge.“

M'am apropiatu de ea si am intrebat'o de ce plange?

— Sor'a mea, — i-am dîsu — ce ti s'a intemplatu, de ce plangi? Tu esti pururea melancolica, te vestediesci din dí in dí, ce lupta se petrece in internulu teu? Vino langa mine, cu tine mi-place a petrece vina si-ti deschide anim'a si soru-ta va torná pre ea balsamulu mangaiárii.

— Nu cercá sê descoperi secretulu ce jace pre anim'a mea, lasa-me sê suferu, nu-mi conturbá plansulu, o lacrimele sunt asié de alinatorie si recretorie!

— Asié tu te ascundi de soru-ta, nu voiesci ca sê scú si eu pentru ce patimesci, nu me tieni demna de secretulu teu?

— Destulu Anita! díse ea ascundiendu-si fati'a in sinulu meu.

— Mi-promiti câ nu te vei superá pre mine déca-ti voiu descoperi secretulu meu?

— Ti-juru!

— Asculta dara: „iubescu pre fratele nostru Petru, lu-iubescu atátu de tare încátu mi-pierdu mintile. Sum gelósa ca o tigrésa, gelósa si de ventulu ce se jóca cu pletele-i noptóse, gelósa de lumin'a ce-lu saruta, gelósa de totu ce-lu incungiura. Lu-iubescu — repetu — de si sciu câ o alta fericita are mai mare dreptu, mai multe titluri la anim'a lui decátu mine, si aceea fericita, de o mîia de ori fericita esti tu. Lu-iubescu multu, cu tóte aceste nu mi-am uitatu detori'a mea; de aceea plangu, me luptu cu anim'a mea voindu sê sufocu flacar'a acelei iubiri nebuncce mi-a inspirat'o elu inca in nóptea eliberárii din arestu. Ddieu nu-mi permite se cultivu alta iubire pentru Petru, decátu iubirea unei sorori, de aceea séu voiu fi domn'a simtieminteloru mele, séu asta anima se va despiciá in o mîia de parti.

— Secretulu teu este infioratoriu sor'a mea, ah!

— Pentru ce plangi?

— Asculta-me! Déca Petru a desceptatu in anim'a ta nobila simtiementulu unei iubiri sincere si eterne, déca tu iubesci cu fragedîmea si curatieni'a unui angeru pre acel'a carui i-ai sca-

patu victi'a, spune-mi cine are ca tine titluri la iubirea lui? Nime. Petru e nobilu si bravu, iubescel-lu dara Cheriffa si fii fericita, eu renunciu la amorulu meu in favorulu teu.

— Te conjuru, lasa-te de asta idea! Nu sum d'émna de acestu sacrificiu. Iubescel-lu draga si fii fericita. Fericirea v'óstra va fi si a mea.

— Nu, nu, nu! Lu-vomu iubíamend'óue si asié vomu duplicá ceea ce iubimu. Tu vei iubí pre frate-meu, eu voiú iubí pre frate-teu. Acum vina a casa sê ne recreâmu, ai cercatu prié multe emotiuni, ai lipsa de repausu.

XI.

Omorulu.

— De catra s'era Cheriffa parasí bordeiulu sub pretextu ca sê aduca apa. O presimtíre trista, ce-mi cuprinse anim'a, me indemnà sê o urmarescu. Calea ce o luà ea nu ducea la isvoru, ci la o poiana frumoasa unde amú culesu de multe ori cu ea fragi. Ajungundu acolo se radiemà langa unu bradu betranu cufundandu-se in urmatoriulu monologu: „O câtu este de vastu si de amaritu sufletulu meu! Dorerea si desperatiunea cum mi-predéza si sfasíá anim'a! Anim'a mi-sangera, sufletulu mi-e bolnavu, cine-mi va dá mangaiare si alinare? O fratele meu, amorulu meu, tu esti deliciulu animei mele, dar Ddieu nu-mi permite — ! Asta anima pana ieri tinera, adi a imbetranitu, astu sufletu pana acum paciniu, adi si-a pierdutu repausulu; nu, nu mai este pentru mine pace si linisce, decâtu o dorere si amaratiune eterna. M'am sventuratu prin lume ca o frundia desfacuta de tulpin'a sa, am ratecitu din unu locu in altulu ca unu atomu pierdutu. Asta-di sarcin'a suferintieloru mele este atátu de grea încátu trebuie sê o depunu; s'órtéa blastemata me persecuta cu cercicía rapindu-mi liniscea si pacea sufletului, trebuie sê me scapu de ea; sê finescu cu tóte, pentru câ nu voiú sê fiu sorgintele nefericirii a d'óue fintie cari mi-sunt atátu de scumpe. Ddieule alu bunetâtii, Ddieule alu iubirii curate, asculta umilit'a mea rogatiune aibi pietate de o sermana moritoria si o rechiamo la tine! Indesiertu! m'órtea nu vine la cei ce o chiama, e bine me voiú duce eu la ea. — Déca Ddieu a facutu o binefacere omenimei, este aceea câ nu a datu omului darulu atotusciiintiei. Ce ar' face ei sciundu de planulu meu? Fiti fericiti fratii mei, eu ve lasu cu Ddieu! Dícundu acestea si-descoperi sinulu, apoi luandu unu vasu de josu ludescoperi si scotiendu o vipera din elu o puse in sinu.

Am strigatu si am alergatu la ea, dar pana ce am ajunsu veninulu a operatu si i-a luatú poterile. Candu am ajunsu la ea cadiú la pamentu. Viper'a a muscat'o in regiunea animei. Am luat'o in bratia, am plansu si am udato cu lacrimel mele. N'óptea am veghiatu langa ea, pana candu eroldulu demanetiei — ciocarlí'a — mi anuncià desceptarea d'ómnei sale; atunci am culesu flori si am acoperit'o cu ele, apoi m'am re'ntorsu la coliba. Petru a plansu amaru aflandu de s'órtéa nobilei Cheriffe.

„O vomu imormentá langa bordeiulu nostru — d'íse Petru — vomu sadí flori pre mormentulu ei si ne vomu rogá pentru bunu-i sufletu.“ Plecaramu sê o aducemu in bordeiu, dar' pana a ajunge in poiana animalele selbatice o concumase.

XII.

Din'a Daciei.

Eramu sê ne re'ntornâmu candu unu cantu plangutoriu ne atrase atentiunea.

— Ce plangere sê fia aceea? intrebai pre Petru.

— Privesce, pre culmea acelei stance nu vedi o fantoma?

— Da. Sê mergemu mai aprópe.

— Femeia buna — o intrebai — pentru ce plangi?

— Fantom'a tresari si stete inmarmurita.

— Pentru ce stai inmarmurita? Cine te amenintia? Vorbescé fintia nobila, spune-mi cine esti?

— Sum Dîn'a patriei romane.

— Fala si gloria t'ie d'ína mandra si binecuventata de Ddieu!

— Sum frum'ósa si mandra, am dreptulu sê me numescu „frumos'a d'ineloru; mosí'a mea este mare si avuta are dreptulu a se numí „paradisulu resaritului“; copíii mei sunt nobili si bravi, se potu numí „bravii braviloru“: cu tóte aceste va trece multu tempu pana voiú devení aceea ce mi-a destinatu Ddieu sê fíu. Me intrebi de ce plangu? Cum nu voiú plange candu paganulu si veneticulu a schimbatu in infernu paradisulu meu; cum nu voiú sta inmarmurita candu fíiloru mei cerendu drepturi la viétia, unire si libertate li se respunde: „m'órte“! Va vini inse tempulu candu asta v'óce infernala va amuti, va trece ep'óc'a umilintiei si nedreptátii, si eu voiú devení „d'ín'a d'ineloru“, copíii mei „bravii braviloru“ si mosí'a mea „templulu infratírei, gloriei si libertátii.

— Si care este talismanulu prin poterea caruia voru devení copíii tei „bravii braviloru“?

— Fratî'a, bratiulu si lumin'a."

Unu bucinu se audî resonandu despre partea pesterei lui Nicodimu; la audiulu lui dîn'a disparû.

Bucinu da semnulu de intrunire, bravii rateciti prin vâi, codru si stance se adunau in giurulu lui. Erá Nicodimu betranulu. Plecaramu si noi la elu.

„Copii de barbatîa — se adresá elu catra cei ce-lu incungiurá — prindeti putere! Parasiti cortulu pribegiei si veniti in vale, acolo e paganu care a udatu cu sange si a semenatu cu ruine mosî'a nóstra. N'audîti tîpetele si vaietele celoru cadiuti in manile inamicului? Nu vedeti câ sudórea nóstra, nutrementulu copîloru nostri este predatu de pagani? Urmati-me, eu ve voiu conduce. Ast'a va fi lupt'a cea din urma."

Bucinu resoná de nou, dar' numerulu braviloru erá micu, câ-ci ei mai toti cadiura.

Éramu se intramu in spelunca pentru a recreá pucinu înainte de plecare, candu unu strigatu se audî ratecindu prin codru: „Nicodimu!" — Cine me striga óre? Strigatulu se repetî de nou. Este vr'unu omu de ai nostri care se ratecî. „Incóce frate, incóce! respunde Petru. Preste pucinu tempu strigatulu se audî in apropiarea nóstra. „Aici, aici frate" replicá Nicodimu. Toti intrara afara de mine, afara de Petru si Nicodimu. Deodata o ploia de sageti cadiu asup'r'a nostra. „Sutemu tradati"! eschiamá calugarulu, mongolii ne incungiura. Am intratu in pescere, am alesu pre cei mai voinicici se apere intrarea. VEDIENDU mongolii câ nu potu strabate in spelunca, se retrasera, dar' nu trecu multu si se aratara de nou. Adusera lemne si le aruncara in usi'a speluncai, apoi le dede focu. O parte din cei refugiti in pescere morí inadusîta prin fumu, alt'a cercandu sê ésa afara fu macclarita de mongoli.

I. C. Dragescu.

Portulu de New-York.

(Cu ilustratiune pe pag. 77)

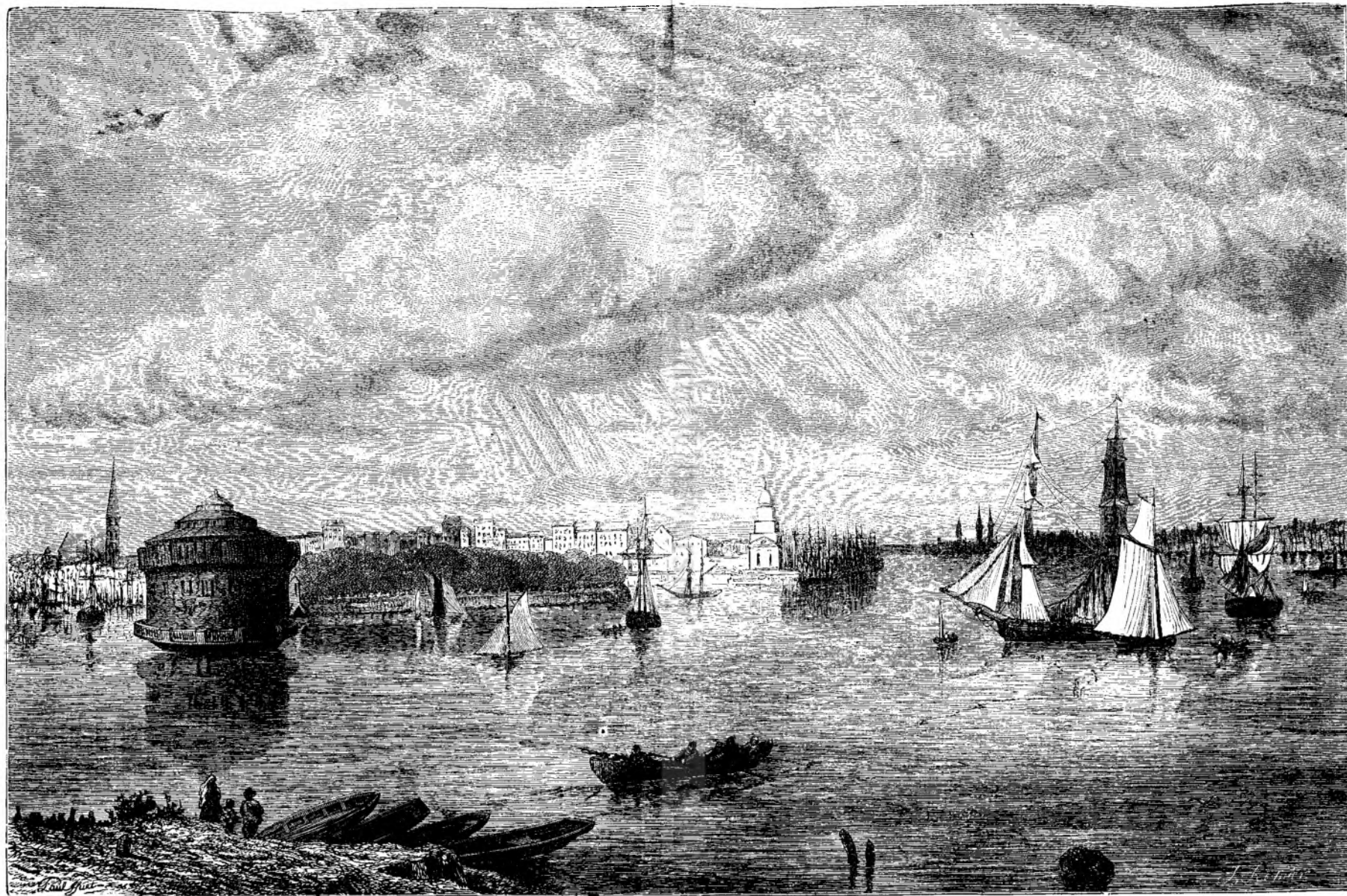
Candu intreprinse marele si nemeritoriulu Columbu caletori'a sa cea de insemnatate si avantajiu atâtu de mare pentru intregulu genu omenescu, o facuse aceea nu dóra din ambitiune séu din vr'unu interesu privatu, ci numai in interesulu si folosulu omeni mei. Inse abié cutezâ elu a pasî cu astfelu de idei pe scen'a publicitatii, si lumea intréga se rescolá in contr'a lui. Invetiatii, filosofii lu numira ambitiosu, fantastu, ba inca lu declarara si de nebu; éra planulu lui, carele erá rezultatulu unei studieri afunde si in-

delungate, lu demarcara de o idea chimerica. Dar tóte aceste insultari nemeritate nu-lu potura desanimá pe acestu barbatu genialu; elu intreprinse caletori'a sa cea renumita in anulu 1492, si in restempu de vr'o câte-va luni descoperí inaintea lumii — Americ'a. Acésta parte a lumii e de peesinte un'a din cele mai infloritóre si avute; si noi cugetamu a face unu servitiu placutu onoratulu nostru publicu cetitoriu, candu voimu se-lu facemu mai de aprópe cunoscutu cu capital'a acestei parti de lume. Numerulu nostru de astadi aduce portulu principalu alu Americ'ei; elu presinta portulu New-Yorkului, care e celu mai insemnatu locu pentru comerciu in tóta Americ'a. New-York erá nainte cu vr'o câte-va diecenii fórté inderetru de Londr'a in privinti'a comerciului si a popularitatii, si astadi are o industria si unu comerciu mai mare si mai insemnatu, de câtu insasi Londr'a. Portulu din New-York e loculu, in care se intalnescu náile natiuniloru diferite din tóte partile lumii. Aici poti vedea flamur'a cu stele a statelorunite, flamur'a rosia a angliloru, si pe lenga tricolorulu franciloru, mai poti observá o multime de flamure din diferite tieri, pe cari abié le cunosce cetatiénulu americanu de dupa nume. Náile sunt scutite in portulu securu, si ancorele sunt slobodîte pe fundulu marii, éra matrozii se petreau unde-va in capitala; pe marea infinita poti observá multe punte negre, si peste pucinu tempu, tî se presinta o multíme de náii gigantice. In portulu acest'a sosescu de comunu cele mai multe náii europene, si de aici saluta strainii mai antâiu pamentulu americanu.

DORULU.

Unu grósnicu focu s'aprinse in fragedu pieptulu meu,
Unu focu ce nu se stinge, ci arde totu-mereu;
E dorulu pentru tine, copila ce adoru,
Nenica mea frumósa, tu angeru de amoru.
Unu fulgeru se arunca din ceriuri si trasnesce,
Facundu in fumu si pulberu, ce 'nceale-i intelnesce;
Si dorulu are fulgeru dar' multu e mai crudelu . .
Câ-ci nu me mai sfarima in crancenu-i flagelu.
Pe marea cristalina o barca linu plutesce,
Unu viforu o'mpresóra, si 'ndata se corlesce;
Si dorulu are viforu, dar multu mai tiranosu,
Elu bate, nu me-omóra, ci plangu ah! plangu doiosu.
O flóre multu plapanda in campuri infloresce,
Si vine o fortuna, o rumpe, o rapesce,
O pórtá susu prin sfere, si de la crudu-i sinu
O las' apoi de parte pe tiermulu sterpu, strainu!
A dorului fortuna, amanta, nu-i asiá,
Ea mintea vagabunda — nu anim'a-mio ia;
O duce pan'a la tine la dragu-ti sinusioru,
Er anim'a-mi suspina, si plangu ah! plangu de doru!

Ioanu Vulcanu.

PORTULU DE NEW-YORK.

O speditiune nefericita.

(Episodu istoricu.)

(Urmare.)

— Asié numai unu tradatoriu póte vorbí, strigà vod'a privindu la rege.

— La aceste cuvinte, sarì betranulu ca unu leu vatematu: esti tradatoriu voda câ voiesci sê îndupleci pe regele la o speditiune care va rusiná numele ungurescu, audíti domniloru, audi rege dise betranulu si cu acestea parasì sal'a

Peste cate-va momente o careta cu patru cai ca smeii plecà din Visiegradu. nu putea fi altulu decàtu contele de Liptai.

Tempulu trecea, óspetii se despartîra — pe langa tóta opusetiunea contelui — spriginiti de ceea mai ferbinti apromisiuni. Vod'a Ardealului erá sê vina cu secuii sei, comitatele se provocara a concurge cu banderiile loru, si óstea regulata primì ordine a se esercia. Toti se despartîra cu bucuria si cu fantasii, cari se voru realisá peste dunare in tiér'a lui Mihaiu Basarabu.

In nóptea dîlei memorabile, pe ceriu erá unu jocu de stele, luminate de unu meteoru cu còda, poporulu superstitiosu dícea: *va fi bataia, ca care nu a mai vediutu ceriulu si pamentulu.*

II.

Sórele in fal'a sa abié sciá sê se aredice pe admosfer'a limpede a Romaniei, radiele lui se perdeau prin holde si campuri in florite pe unde sareau sprintenu de buecie turme de vite si oi pascute de unu teneru pastoriu cu fluierulu de doiu. Fluturii cu aripele loru de angeri spuneau, câ este sacru acestu pamentu, si miriadele de paseri cantandu doinele loru inprumutate din raiu, spuneau câ este unu jocu, o fericire, o binecuventare peste bel'a Romania. Tieranulu fugea la lucru plinu de sperantia pe viitoriu, — cugetá in sine, dora, dóra odata va fi pace, si nu ne voru nepastuí strainii.

O! draga Romania pamentulu meu stramosiescu spunemu bela, pentru ce esti tu atátu de rapitóre? glasulu de armonie séu fiif tei nemuritori ne facu sê te adoramu??!!

Nu e bine sê ataci vulturulu in cuibulu seu, dar neci pe romanu nu e consultu alu conturbá in muntii si livedfle lui. Vai de acela care intra la noi, si nu respectéza si voiesce sê spurce macar unu pulvere romanescu!!

Mihaiu Basarabu siedea in *Tergovisce* in palatiulu seu de véra; inse pe acele tempuri abié constá din cate-va strade bine organizate si locuite de boierii Romaniei. O armaria si unu in-

stitutu militariu decorá suprafati'a lui — atát'a erá totu ce posedea acestu orasiu romanescu. — Dar pentru acea erá vestitu câ-ci capulu tiei siedea in elu.

Si apoi si fruntasii aci se adunau, aci si-invetiau pruncii in scól'a militara, aci si-aveau ei petreckerile loru nationale, si pe acelea tempuri si atâta erá bine dela ei.

Dar' sê nu cugete cine-va câ boierii deatunci asemenau cu acesti'a, câ-ci de erá Roman'n'a pe acele tempuri delasata pe atari ómeni, o! de multu nu ai mai fi dulce Romania; cf debue sê scimu, câ boierii din tempurile acelea, faceau mandri'a si tari'a tiei; principele cu superbia privea la ei si strainii tremurau de spad'a loru. Acum tóte sau stranutatu, boierii nostri credu in desmoralisare, in certe si neuni-re, — vai acelea tempuri de multu au trecut; si póte neci candu se vor' rentorná, câ-ci sangele castu romanescu sa amestecat cu grecismu, slavismu si *vai de noi. vai tie bela Romania!*

Mihaiu inca erá teneru abié de 30 de ani, destulu de prudentu spre a putea dirige trebile sale interne, — poporulu lu adorá, ca pe unu atare lu ascultá de si relatiunile intre domnu si poporu nu erau asié de aprópe; dar' amórca facea ordinea si dreptulu romanescu. Boierii alegau pe domnu, inse acestia erau *romant*, si acesta, nume erá destula garantia pentru poporu, a se purtá cu incredere fatia cu domnulu si guvernulu.

Unu mesageru fugindu din satu in satu anuntiá pacea séu periculu care amenintiá teritoriulu strabunu — si erá destulu; câ-ci poporulu alergá sub stindardulu care vod'a cu man'a sa propria lu punea in man'a lui *Marsu dieulu*, acaruia statua de marmure alabastru cuprindea locu in piati'a *Tergoviscei* vis-a-vis cu palatiulu domnescu.

Dieulu bataliei erá desnaturalisatu, tînea in man'a sa puternica unu crinu. Unu contrastu ne mai audítu si poporulu romanu i cantá si i chiotea versuri comice. *Dar bine erá asié, a traí si muri pentru patria si natiune.*

Mihaiu Basarabu petrecea in familia; unu leu domnu in codrii si pustii si-are si fetii sei pe cari i scutesce si incaldiesce cu atát'a grigie — ar cugeta omulu cà acestu animalu e creatu de Ddiu sê stapanésca si sê inspaimante cu cautatur'a sa teribila pe spectatoriu; — asié si vod'a Romaniei acum devenì unu parinte in familia, unu amicu fidelu poporului seu, si cu man'a sa in care ai cugetá cà a crescutu sabi'a, vedemu atâta mila impartîndu si subscriindu la ordini spre a-si organiza tiér'a sa probata.

Fruntașii primira unu apelu in care erau provocati in un'a din dilele lui Juniu a participa la conferinția, spre a întări confiniile de catra Bugeacu de a pune capetu invasiuniloru tataru; si chiaru neci constitutiunea tierii nu eră laudabile.

Aceste le scia prea bine vod'a; pentru aceea in diu'a memorabila vedemu pe boierii si betranii tierii coadunati in castelulu domnescu. In fruntea loru siede Mihaiu cu fruntea lui serina cu vocea sa blânda cu anim'a romanésca.

Eră fericita acést'a tiéra cu atâti individi de capacitate patriotica; cu atare domnu care in resboiu e putinte si in pace pe atâtu de familiaru.

La ordine eră si se pertractà aperarea teritoriului, multi vorbira, in urma cerù si Mihaiu cuventu.

— Se audîmu strigara toti cu unanimitate!!

Bravii mei, — incepe vod'a — Carpatii si Dunarea falósa sunt cetatile nóstre, sunt amicii nostrii mai sinceri in ei nu ne vomu insielá neci candu! unulu din adunare dîse se edificamu cetati, ca la tempu de periclu se avemu unde a ne apara. Romanulu: nu are natur'a sê se lupte intre muri, — nu, elu se lupta voinicesce in liberu sub sóre si sub ceriu; prin cetati amu aduce numai lasitate in tiéra, amu descu-ragiá poporulu, — desceptandulu la acea convinctiune: câ domnulu si boierii si-facu locu de fuga si scutintia. Pe tataru? i vomu infruntá dupa datin'a stramosiésca, Ungurii? muntii nostri sunt mormentele loru, Lesii si Moldovenii sunt fratii si aliatii nostri; eu sum de acea parere sê remanemu cei ce amu fostu — romani, si nu am téma atunci câ inimicii nu voru fugí rusfuați de bratiile nóstre. Eu in locu de muri ai sclaviei a-siu proiectá sê aredicamu alte cetati cari apera si ducu la marire si eternitate natiunea, — cultur'a si scoli de educatiune, acestea voru fi armele si cetatile poporului romanu, — eu voi obtrude bravii mei, dar in contielegere cu voi, tóte voiu sacrificá, si de este lipsa éta si viati'a mea. Nu potu mai multu, e destulu atâta boierii mei? intrebà Mihaiu si pe fati'a lui maiestósa puteai vedea o trasura ce caracteridiaza pe barbati de onóre si cuventu.

— Adunarea candu te-a proclamatu, — se scolà unu boieriu, fruntea carui decorata cu vulnere aratá câ e unulu din cei mai mari patrioti, si noi ti-amu depusu omagieles nóstre, vedemu câ nu ne amu insielatu, faptele demonstrate pana de fatia sunt argumintesê credemu: câ avemu unu domnu care obtrude pentru ma-

rirea nationala. Mari'a ta! vulnerile pe cari le poti vedea pe corpurile nóstre sunt dovedi, câ si noi la bine si la reu suntemu ai tei. Neci eu nu voiescu cetati, sê se lupte romanulu in liberu, si déca vomu perí, istori'a las' se spuna: câ am' muritu cu fala ca romani, — *destula recompensa!!* nu voiescu sê robimu. poporulu prin edificarea cetatiloru s'ar pune in lucrare, eu nu voiescu din poporu selavu, eu voiescu sê me luptu cu elu pentru libertate.

La acestea unu aplausu generalu se facù in tóta sala, toti si-intinsera man'a lui Mihaiu si betranului boieriu.

— Asié e domnii mei, continuà Mihaiu pe cum dîce *Lupescu*, pe romanu nu trebue sê-lu facemu selavu noi cari suntemu nascuti din poporu — colo peste Carpati fratii nostrii sunt sclaviti, e destula durere, poporulu nostru se lucre cetati lui-si, scutu pentru famili'a sa; déca va fi elu bogatu si Romani'a va fi bogata. Nu este acolo taria morala unde acestia muri de pétra inflorescu, neci póte fi viitoriu pentru poporu, — nu potu a me inpreteni cu acestu simbolu a sclaviei, pentru câ, ca selavu nu voiescu sê moru, si sum pentru ideea *civilisatiunei*, acést'a e arm'a ce depune casc'a voinicésca — se scrie cronicariulu: câ *Mihaiu Basarabu* a dîsu poporului romanu acést'a profetia. Nu voiu cautá resbelulu pentrucâ romanulu a gustatu din acést'a fala; treburile nóstre interne poftescu unirea nóstra si

In acestea, se deschide usi'a si unu copilu de casa cu o vóce roganda anuntia: câ unu mesageru dela *Carol Robertu* cere intrare, si voiesce cu grabu a-si implini misiunea.

— Se intre, — dîse *Mihaiu*, si ochii lui ca fulgerulu pintre norii ingreunati, privea la cei adunati, pe a carora fetie puteai privi câ sunt suprinsi de acestu anuntiu, si curiosi a scí misiunea acestui tramisu, — nu cugetau la bine, dela unguri ce-va bunu neci candu a fostu posibilu, ci doreau a scí, câ unde si pentru ce fi resbelulu

Usi'a se deschisa, si unu unguru obositu de drumu intrà, si cu o sumetia indatinata depune unu pergamentu in man'a lui Mihaiu. Elu tace, si face semnu, ca totu ce e, se cuprinde in papiru.

Sigilulu cu insemnulu Ungariei se franse si vod'a incepù a ceti:

„Principe! Relatiunile de pace nu potu durá intre noi, sumeti'a si tendintiele vóstre sunt periculóse, te ai abatutu dela dorinti'a nóstra: ne ai denegatu tributulu, pentru aceea ne amu dehotarîtu a te rugá sê ne oferesci de buna voia

tiér'a muntenésca, la din contra armele voru decide. Carolu Robertu regele Ungariei.“

Aroganti'a acést'a cutezatóre puse in uimire pe toti boierii, — de si Romaní'a neci candu nu a platitu tributulu unguriloru, acést'a mintiuna si acestu orgoliu in fati'a adunarei, adușe in miscare adunarea; unii voiau a devení in extreme, de a nimici pe unguru, si acést'a catastrofa se si intemplá, déca unii mai moderati, nu-i domoliau de-a respectá dreptulu gintiloru.

— La arme, la arme Mari'a Ta! strigara de odata toti fruntasii.

— Sê nu grabimu, domniloru, dîse Mihaiu, armele sunt pentru noi o aperare negresítu, dar nu si fericire; regele ungurescu va scí bine, câ noi nu suntemu venituri, elu déca voiesce sange, — e bine, — noi avemu detorintia a ne aperá; dar' las' sê spuna solulu, câ noi lu-revocâmu a se moderá si sê nu si faca inusiuni, ce-i deróga unui rege. Du-te in pace pe calea pe care ai venit tu tramisule a lui Carolu Robertu, si spune regelui teu, câ romanulu doresce fratîetate cu ungurii, dar' cumca din pamentulu lui macar unu palmacu nu va dá, ci mai bine va morí. Spune, câ lu-rogâmu a-si adormí aceste visuri desierte.

Mihaiu facu semnu si solulu disparu.

— Am dîsu eu, se scóla unu boieriu, — câ ungurii sunt vicleni, cu ei nu ai de-a face sîmbra — si déca acesti vecini tintiosi vor' devení in deplin'a loru arogantia, voru fi tirani — armele ce le pórtá ei cu fratii nostri de unu sange, li-a castigatu destula fala, destula marire in strainatate; si acum acelu talianu corcitu spre a-si asecurá domni'a, doresce si a insetatu de sange romanescu, — la arme domniloru! si Mari'a Ta ia casc'a voinicésca si noi te vomu urmá.

— De nou dara armele, bravii mei, de nou sê curga sange! Bosni'a si Servi'a sunt supuse; dar' me juru pe Ddieu, câ te voi rusíná pe cum nu-a fostu rege, te voiu nimici pe cum nu a mai fostu altulu. Las' pe acesti vecini sê intre pe pamentulu romanescu, si asié nu avemu tempu a nutrí pamentulu, sangele si cadavrele loru va fi bunu nutretiu pe agrii nostrii. Me juru, câ nu ve veti rentorná victoriosi. La arme veteranii mei, sê ne despartîmu, ca sê ne revedemu inbracati voinicesce!!

Stindardulu de resbelu proptitu de tronul, lu-luà in man'a sa poternica si cu o vóce strabatatóre strigà: Boierii mei dupa mine!

Peste câte-va minute in man'a lui Marsu nu erá crinu, fluturá stindardulu Romaníei — rosiu ca si sangele, stampatu pe o parte cu Vulturulu romanu, éra pe cealalta erá S. George sdrobin-du capulu balaurului.

III.

Dílele treceau cu intîme, poporulu celu poeticu, romanulu celu blandu, se stramutá; ca si candu unu altu poporu ar' fi picatu din regiunile misterifului cu armele in mani, cu cugetulu la gloria si mariri nationale, barbatii incuragiau femeile la sacrificiu, baiatii saltau de bucuría dîcandu: Tatuc'a se duce in batalía si-mi aduce arme si calu aprigu ca sioimulu. F'luerulu nu erá mai multu tristu, acel'a suná de marire, o hora voinicésca.

Pe drumurile ce ducea la Targovisce poteai vedé cete de barbati inarmati calcandu cu fala si voinici calareti condusi de tenerii boieri; cari aveau sê secere lauri de triumfu si standardu inimicu.

Prin sate si orasie erau primiti cu triumfuri, betranii garboviti i animá si aretau pe corpulu loru semnele de resboiu dar' aceste numai mareau indemnulu si curagiulu loru; erá altu óre ce mai sublimu ce inbarbatá pe romanu, erá amórea patriei loru, ce puse in miscare si in arme pe toti, cari numai poteau aredicá arm'a.

Cu incetulu se stracurau la Targovisce, aci fu consemnata coadunarea armatei.

Targovisce erá plina de legionari, alt'a supr'afatia avea, multîmea si tumultulu i dadu alta colóre, tóte aretau spre o catastrofa ce va sê se 'ntimple in dílele aceste. Casele private se facura in laboratórii, femeile cu barbatii lucrau dinpreuna si ascutiau sê taie sabi'a romanésca.

Tenerimea boierésca, erá coadunata, toti cari de cari mai sprinteni calareti, mai buni arcari, mai audaci luptatori.

Dar' asié-su baiatii, ei invétia de la parinti nu numai virtute dar' chiaru cum trebue a murí. Pe acele tempuri boierii singuri invetiau pe fíii loru; acum i tramitu pe manile strainiloru, sê 'nvetie patriotismu si virtute stramosiésca!!!?

Faim'a veni mai repede de câtu ventulu, si se respandí, câ regele ungurescu in fruntea unei armate mari pasi pe teritoriulu Romaníei, si in pucinu tempu ocupa Severinulu; unde, apoi si tramise Mihaiu soli, spre a-lu rogá sê se rentórne in tiér'a lui, si sê-si aduca a minte de urmari triste ce au se devina din o lupta sangerósa.

Mihaiu cunoscea natur'a unguriloru, si audise de Carolu Robertu, câ e intrigantu si câ a atacatu Bosni'a si Servi'a cu unu succesu favoritoriu pentru elu — si nu avea multa sperantia de unu resultatu bunu, câ vor' aduce solii din Severinu.

(Finea va urmá)

Vincentiu Grozescu.

Conversare cu cetitórele.

— Pest'a 5 martiu 1868 —

(Finea comedioi, — numai dóue cuvinte, — ce este fericirea, — ce le place damelor tenere, — pretensiune severa, — cine scrie in contra jocului, — suvenir placute, — femeia póte s' aiba amicu?)

Perd'eu'a cadiu. Comedi'a interesanta se fini. Si publiculu incantatu de placerile desfetátore, se imprasciá. Ér teatrulu intemplantiloru remase desiertu.

Carnevalulu trecu.

Numai dóue cuvinte! Si totusi ce dorere sfasiatóre contieniu aceste putíne litere pentru multi. Câte sperantie frante, ilusiuni ruinate si visuri nimicite se descépta prin aceste dóue cuvinte in animele multora. Pentru d'nsii finea carnevalulu e unu mormentu in care s'a ingropatu tóta speranti'a loru de fericire.

Se póte, cá unele dintre stimatele mele cetitóre voru suride la cetirea acestei asertiuni; mi-place inse a crede, cá neci un'a nu va denegá adevéru lu ce aceea cuprinde in sine. Conceptulu fericirei variéza dupa persóne si dupa aspiratiunile acelu persóne. Cei mai multi ómeni numai cu bani multi speru a poté realisé ide'a loru despre fericire; pré putínu le pasa loru, déca anim'a si sufletulu póte séu ba a imbracá vestmentulu indestulirei scumpe. Dar de alta parte sunt si fiintie mai nobile, cu aspiratiuni mai sublimé, cari nu-si alegu calea materialismulu spre a merge la templulu fericirei, ele prefera placerea interna si nu aspira la desfetári trecátore si fara valóre durabila. Unele femei sunt entusiasmate de simtiulu fericirei, déca devinu admirate pentru frumuséti'a séu imbracamintele loru, — ér altele numai a casa intre iubiti loru simtu in pieptu vr'o placere ceréscá. Unora le place s'gomotulu lumei mari, acest'a e elementulu in care se simtiescu si ei bine, — altii din contra iubescu simplicitatea si le place a se retrage in singuretate. Tenerii de ambele secse, si deosebitu damele tenere, au diferite idei despre fericire, intr'una inse convinu tóte. Tóte iubescu balurile. La tóte li place a jocá. Celu putínu eu n'am vedíutu inca neci o femeia tenera, carea sé nu adóre — joculu. Damele de acuma nu se intereséza multu de svaturile binevoitóre ale lui Saphir, carele a scrisu unu articulu fulminante in contra jocului; dar ele se potu in cátu-va mangaiá cu aceea, cá damele si pe tempulu esclintelui umoristu se portara totu asié.

Si intru adevéru ar fi o pretensiune pré severa a oprí tenerimea de la jocu. Ast'a ar insemná a demandá flórei sé nu ne mai incante cu mirosulu seu, a spune stelei sé nu mai lucéscá, si paserei sé nu mai cante. O asemene dorintia ar fi unu pecatu in contra naturei, ar fi o tirania cruda. Si ori cátu ar durá tirani'a acésta, in urma tenerii suditi totusi s'aru rescolá, si innaltiandu stindardulu eliberárii, aru sfarmá jugulu sclaviei nesuferibile.

Intr'aceea, déca aruncámu o privire a supra literatureloru din lumea mare, vedemu, cá toti aceia carii au vorbitu si scrisu candva in contra jocului, numai din interesu particulariu au facutu acést'a. Cei mai multi din ei au fostu parte betrani, pe carii music'a nu i-a mai insuffétitu, — parte juni séu barbati, carii pentru defectulu loru corporalu n'au potutu participá in corulu jocatoriloru, si pentru acést'a au invidiatu petrecerea loru viala. Se póte, cá si Saphir avea picíóre cam — grele, si din caus'a acést'a dóra nu érá jocusiu pré bunu, — érá despre Byron scimtu positivu, cá érá sciopu,

pentru aceea ni potemu esplicá usioru, cá de ce a scrisu asié infocatu in contra — valsulu.

Dar acuma mi-aducu a minte, cá suntemu in postulu mare si eu pan'acuma vorbíu totu despre jocu. Sum convinsu, cá dvóstre stimatele mele cetitóre nu veti apprehadá pentru acést'a, cá-ci celu putínu v'am vorbitu despre unu obieptu placutu, si póte cá v'am suscitatu in memoria dóra si nesce suveniru placute. Si óre ce ne incanta mai multu decátu o suvenire scumpa?! Déca in viéti'a acést'a vitréga nu ni-a remasu nimica decátu numai suvenirea unui momentu fericitu, singura acést'a suvenire mica si a dese ori neinsemnata in form'a ei este in stare a ne face sé uitámu tóte necesurile nóstre si sé sperámu intr'unu vióriu mai fericé. Cei ce n'ati iubitu neci odata, alu caroru sinu n'a palpatu neci candu de foculu amorulu, voi nu veti pricepe cuvintele mele, dar aceea carii aredicara in anim'a loru templu pentru adorarea dieului Amoru, se voru simtí atinsi placutu si de siguru mi-voru da dreptu.

Si cine este acel'a, carele sé n'aiba neci macaru o suvenire dulce din trecutu? Acél'a carele n'a avutu neci candu vr' unu amicu séu vr'o — amica.

A propos de cuventulu amica. D'ilele trecute fui norocosu a participá in o societate placuta. Vorbiamu despre evenimintele mai menunte ale d'ilei si tempulu trecea iute. Intr'aceea dómn'a casei, o femeia tenera si cu multu spiritulu, ni enerá o istoria gelnica despre o amica a sa. La finea naratiunei infraramu unu discursu despre cuvintele amicu si amica, si din acést'a apoi reesí o desbatere fórté interesanta. Subietulu disputei nóstre érá intrebarea, cá óre femeia póte sé aiba amicu?

Domn'a casei negá posibilitatea acestei asertiuni si in fine me intrebá si pe mine, cá ce parere am?

— Sum de opiniunea, cá o femeia póte sé aiba amicu.

Frumós'a nóstra dómn'a in locu de respunsu midede a mana o carte a dómn'ei de Rieux, si aretandu spre o pagina, díse cu surisu farmecatoriu:

— Poftimu, cetiti!

Si cetii urmatórele: „E o nebungia a afirmá aceea, cá barbatulu acél'a, carele petrece a dese ori in giurulu nostru, si cu care conversámu bucuros, ni e numai amicu; — cá-ci nu esiste atare barbatu, carele petrecandu mai multu tempu in giurulu unei femei amabile, i-ar poté remané numai amicu; sé marturisim sinceru: au nu ni-ar paré reu chiar si nóue, déca unu barbatu, carele petrece multu cu noi, nu ni-ar dá sé pricepemu, cá insusirile nobile ale animei nóstre si frumuséti'a nóstra asisdere au avutu influentia a supra lui? de esemplu, déca avemu ochi frumosi, guritia incantátore, mani mici si albe, si toti ceialalti ni-aru vorbí despre aceste frumuseti ale nóstre, — au nu ni-ar paré reu, déca numai chiar elu nu ni le-ar amintí neci odata? Sé nu ne amagimu, ci sé marturisim sinceru, cá déca posedemu numai cátu de putína amabilitate, dinsulu nu ni póte remané numaiamicu, si sé mai marturisim, cá neci nu ni-ar placé sé remana multu tempu numai amicu!“

— E bine, domnule, — mi-díse dómn'a, — ce parere aveti acuma?

— Aceea, cá dómn'a de Rieur n'a avutu neci unu — amicu.

— Va sé díca?

— Tienu la opiniunea mea de mai nainte.

— Pana candu?

— Pana la mormentu.

— Dîceti mai bine : pana la — insoratiune.

— De ce ?

— Că ci dupa actulu acel'a de siguru veti fi de alta opiniune, si veti afirmá cu mine, că femeia nu pôte avé — amicu

Pe budîtiile dómnei mele se jocá unu surisu picantu.

JosiŃu Vulcanu.

C E E N O U ?

* * (*Premiulu „Familiei“*) pentru semestrulu antáiu alu anulu curgatoriu se face in celu mai renumitu institutu litograficu din Pest'a, acolo unde s'a facutu in 1860 si portretulu celu mare a lui Mihaiu Eroulu. Acestu tablou de siguru va causá stimatiloru nostri prenumeranti e suprindere placuta si pretioasa, — că-ci atátu artea desvoltata intr'insulu, cătu si momentós'a scena istorica, ce ni infatísieza, merita tóta admiratiunea nóstra. Facemu atentu pe on. publicu cetitoriu, că tabloulu acest'a nu se pôte capetá nicari decátu numai la noi, si că numai prenumerantii „Familiei“ si-lu potu procurá. Altora nu se va vinde de felu. Deci toti aceia carii vreu sê aiba in cas'a loru acestu tablou natiunalu pomposu, de care pan'acuma nu mai vediuramu in salónele romane, n'au decátu a se prenumerá cu 4 fl pe diumetate de anu la fói'a nóstra, alaturandu 1 fl 20 pentru tablou. Espedarea se va incepe cu finea lui aprile, totu atunce se voru tramite si cele dóue icóne din anulu trecutu pentru tóti aceia, carii nu le-au capetatu inca.

* * (*Dia' de trei santi*) s'a serbatu la Blasiu astfelu. Demanétia' dupa sant'a liturgia junimea studiósá impreuna cu o mare parte a inteligintiei se aduná in clas'a VI, unde se incepura oratiunile. Georgiu Ciortea stud. de cl. VIII vorbi in limb'a romana despre memori'a fapteloru nobile, si fu a dese ori intreruptu de aplause, — dupa aceste vorbi éra si frumosu in limb'a greca stud. de cl. VIII Ciriacu Groze, — apoi germanesce stud. de cl. VII Nicolau Petru, si in urma látinesce stud. de cl. VI Alesandru Popu, fiindu aplaudati toti. Sér'a se tienú balulu reuniunii femeiloru romane, care reesí fórté splendidu. Sub pausa vr'o dóue-dieci de juni romani inbracati in vestminte natiunale jocara „calusierulu.“ Publiculu aplaudá cu entusiasmu. Balulu tienú pana demanétia'. Venitulu curatu se urca la 150 fl. Dorimu vietia indelungata si propósire reuniunii femeiloru romane!

* * (*Societatea Petru Maioru,*) adeca societatea de leptura a junimei romane din Pest'a dupa multe rogári si solicitári in privinti'a intaririi statuteloru, in fine fu norocósa a primi o pré gratioasa — *dorintia*. Ministeriulu adeca respunse dílele trecute tenerimei, că *ar dori* sê se schimbe paragrafulu 5 asié, ca membrii societátii sê nu póta fi si absolutii, adeca rigurosantii si practiciantii carii mai petrecu in Pest'a, ci numai aceia, carii sunt inscriși la universitate. Tenerimea nóstra in urma-rea acesteia tienú o adunare si dupa desbateri seriose, decise a face o remonstratiune catra ministeriu, si a cere de nou intarirea statuteloru asié precum sunt, fara de neci o stramutare. Intru adevéru *dorintia* ministeriala nu se pôte pricepe. Nu de multu totu acestu ministeriu a intaritu statutele societátii medicinistiloru, la care potu participá si absolutii, — éracuma romaniloru nu li permite asié ceva. Despre resultatulu vomu referá.

* * (*Lin o pistola privata*) sosita din Alb'a-Julia

estragemu urmatórele : Societatea de leptura a junimei romane studiósé la gimnasiulu de aice, dupa o durata scurta a apusu. Caus'a a fostu aceea, că domnii profesori (magiari) incepura a persevá peste mesura pe studentii carii erau membrii la acea societate, — încátu mai multi fura siliti sê-si caute refugiu la alte gimnasii, éra cei remasi de fric'a cumca si ei voru patí astfelu, se lasara a mai fi membrii la societate, si astfelu aceea a incetatu. Cu dorere inregistrámu acést'a scire si asceptámu informatiuni mai speciale.

* * (*Societatea de leptura*) a junimei studiósé in Blasiu progreséza mereu. Oficialii societátii sunt urmatorii : dlu profesorul Aronu Boieriu e conducatoriulu, stud. de cl. VIII. Ciriacu Groze vice-presiedinte, stud. de cl. VIII Vasiliu Ursu Muresianu notariu alu siedintiloru si corespunintieloru, stud. de cl. VIII Joanu Hatieganu bibliotecariu, stud. de cl. VII Nicolau Petru cassariu, si stud. de cl. VII Teodoru Domsia vice bibliotecariu. Bibliotec'a se afla in stare buna. Cass'a asemene.

* * (*Procesulu de presa a lui Bószörményi*) sa pertractatu joi in 27 fauru. Juriulu cu 11 voturi contra 1 a decisu, că acusatulu a comis delictu de presa, carele apoi fu condamnatu la prinsóre de unu anu si la pedépsa de 2000 fl.

* * (*Universitate de drepturi in Clusiu.*) Diuarele unguresci scriu, că guvernulu are intentiunea de a infintiá o universitate de drepturi in Clusiu.

* * (*De la Bucuresci*) se scrie, că faim'a din nou respandita si privitóre la unu proieptu de insoratiune alu principelui Carolu cu princes'a Leuchtenberg este nefundata.

* * (*Hymen*) Dlu Joanu Popu, teologu absolutu in dieces'a Gherlei in 13 fauru s'a cununatu cu frumos'a domnisióra Mari'a Orosu, fic'a dlui preotu din Botizu G. Orosu. Fericirea sê li surida totdeuna!

* * (*La impartesirea din nr. trecutu*) despre petrecerea romanésca din Gherla mai adaugemu, că la aceea-si au luat parte si dómnele An'a Rusu, An'a Bohetielu n. Porutiu, Catarina Dolianu si An'a Bosca.

Literatura si arte.

* * (*O fóia noua.*) Dílele trecute dederamu de unu curiosu productu literariu. Dlu Ministru de cultu a fondatu o fóia pentru toti invetiatorii din Ungari'a si Transilvani'a. Originalulu acestei foi ese in limb'a magiara, din care apoi se facu traducerile in celelalte limbe. Nu voimu sê discutámu aice, încátu póte fi multiamitu poporulu romanu cu intreprinderea acést'a încátu privesece spiritulu si intentiunea ei, — anintimu numai atát'a, că déca guvernulu s'a induratu a dá gratis o fóia si invetiatoriloru nostri, ar fi potutu pastrá mai multu respectu fatia cu limb'a nóstra, — va sê díca, s'aru fi potutu ingrigi de nescari traducatori, carii aru fi fostu in stare a sustiené „Fóia invetiatoriloru poporulu“ la innaltímea literaturéi nóstre. Asié, precum e scrisa fói'a acést'a acuma, nu vorbesce si nu scrie neci unu romanu de pe fati'a pamentului.

* * (*Vocabulariu.*) Cetimu in diuarele nóstre, că dlu Sab. Popoviciu Barceanu a scosu la lumina unu opu intitulatu : „Vocabulariu romanu nemtiescu,“ compusu si inavutítu cu mai multe mfi de cuvinte nóue introduse si incetatenite in limb'a romana. Mai multu nu potemu vorbí despre acestu opu, că-ci dlu autoriu n'a aflu-
tu de lipsa a ni-lu tramite.

Din strainetate.

× (*Urmatoriul lui Romeo*) Alfons Boudre, unu nobilu din Sicilia, se nusiue din tôte puterile a demustrá intr'o carte grósa, cu multe documinte, cumca elu si trage originea sa deadreptulu din famili'a lui Romeo, pe care lu facuse nemuritoriu marele dramatisu Schakespeare. Elu afirma, cá Romeo a fostu fratele stramosiului seu, si comunica totdeodata si o epistóla de la Romeo, care se afla in bibliotec'a familiei si in originalu. De mirare, cá mai are cine-va tempu si pentru astfeliu de lucruri.

× (*Casatoriile in Australi'a*). Casatoriile timpurie nu sunt dóra neci unde asié de latíte, ca si in Victóri'a, in Australi'a. Asié dovedescu mai multe date statistice, cá fetiorii si fetele in etate abié de 15 ani se si casatorescu. Totu statistic'a arata, cá o féta abie de 13 ani, erá dejá veduva.

× (*Descoperirea unei cetáti antice*). Foile italiene aducu scirea despre descoperirea unei cetáti antice, care se afla in Sicili'a langa orașiulu Casanova pe unu munte. Dirigintele museului archeologicu, profesorele Cavellaro a staruitu pentru unu planu topograficu.

× (*Diurnalisti comoti*). In Australi'a sunt diurnalisti fórté comoti. Asié aduce d. e. o fóia de acolo, ce apare sub titlulu „Otago Witness“ urmatóri'a incunoscintiare caracteristíca. „Diurnalulu nostru nu vá aparé peste tót septemán'a viitóre, avendu noi alte lucruri pentru tipariu.“

× (*Balurile cele mai splendide*) in tót'a Moscovi'a se tienu la marquis'a Bauduin, care e de origine francesca, si posedá o avere straordinaria. In tóta Marti'a se tienu la ea petrecri, la cari sunt ospetii odata pentru totdeuna invitati. Ea posede cele mai elegante salóne in tóta Moscovi'a pre cari le au strafornatu intr'o lunca suava. Loculu petrecriilor ocupa totu etagiulu, afará de o multime de salóne si odai mai mice, mai stau inca patru salóne mari spre dispunerea óspetiloru. Tôte notabilitatile capitalei antice convinu la acestea petrecri. Dómn'a palatului s' declaratu nainte óspetiloru, cá dens'a nu doresce a fi privita de atare, ci fiecare din ei i póte demandá, si ea va duce rol'a de servitóre. In salóne servíu famuli etiopi imbracati in vestmente rosii, corólu musicalu ocupa locu intre arbustu aurantiu. Ordinea jocului e brodarita in tapetele din salónele mai mice, ce cugetu originalu si — scumpu! In salónele de joc e cosuta ordinea jocului cu firu de argintu si de aur pe sofe. In catrau ti-vei întórcé ochii, in susu, in josu, in laturi, pretotindene ti se presinta ordinea jocului, aici in form'a barmetrului, colo ca orologiu de mare. Splendórea si eleganti'a vestminteloru, valórea pretióseloru erau caracteristic'a petrecrei.

× (*In Paris*) s'a produsu oper'a comica „Femei'a alba“ de Boildieu acum deja de 1166-ori; éra oper'a lui Rossini intitulata „Wilhelm Tell“, de 500-ori. Domnulu Offenbach nu trebuie se desperceze de viitorulu seu, cá-ci óperettele i procura unu venitu anualu de 40,000 de taleri.

× (*E bine a fi poctu englesu*). Unu diurnalu englesu cumperá 12 poesii mai mici de ale lui Alfredu Tennyson cu 20,000 de taleri.

× (*Trei femei*) sosira nu de multu din Americ'a in Itali'a. Caus'a caletoriei lorú n'au fostu dóra clim'a cea placuta a acestei tieri frumóse, ci numai esplosiunea Vesuvului cea nu de multu tempu intemplata. Candu sosira in Europ'a de locu paresira Liverpoolulu, si cale-

torira spre Neapole. Tôte trei sunt veduve, si de etate diverginte, ma un'a dintre ele e si frumósa. Delocu dupa sosirea lorú descalecara intr'o ospetaria aprópe de Vezuv. In tôte dilele se preumbla pana la muntele vomitoriu de focu; sunt bine dispuse, pusicarescu, si frumoza. Nemicu nu le intereséza, decátu Vezuvulu. Ce intie originale!

× (*Polemia indre dame*). Orasiulu Lyon e de presinte loculu unei lupte cracene intre damele de acolo. Caus'a acestui conflictu e urmatóri'a: — Unele dame liberale tramisera o adresa lui Garibaldi in numele toturoru dameloru din Lyon; éra altele adeca partisanele Ponteficelui protestara serbatoresce contr'a acestui abusu, si se dechiarara in fati'a lunei cu o ironia si despectu, cá atari dame democratice neci nu esistu in Lyon, si cumca tóta istoriór'a adresei e numai o fictiune si unu „Progrès de Lyon.“ Dupa aceste dejosiri si batjocura publica, pasira inaintea publicului autórele adresei, si publicara adres'a din preuna cu numele lorú. In ur'ma acestui confictu trebuia s' fia lupt'a mai infocata, inse atunci fabricantii de metasa din Lyon nu aru fi avutu neci unu folosu, cá-ci cine scie ce feliu de toilette aru mai fi inventatu si acést'a lupta ce are o colóre de partida.

× (*Demoralisarea in Americ'a*) prinde din dí ce merge totu mai afunde radecine. Nu numai fetele amagite, ci si femeile de mare védia si avute si-ucidu fruptulu casatoriei lorú, numai ca s' fia scutite de grigea familiara. Diurnalulu americanu „New-York-Tribüne“ luandu notitia despre acést'a ucidere morala, díce, cumca uciderea prunciloru inainte séu dupa nascere „e unu lucru indatinatu la femeile americane.“ Si anume omorírea prunciloru inainte de nascere e atátu de estinsa, incátu in decursu de trei ani, nu s'a nascutu neci unu pruncu anglo-americanu viu, ci mortu.

× (*Unu abusu fatalu*). In dilele acestea inchise unu politianu in Stuttgart fara de multa techetoria fét'a unui ministru, carea critisá fara de neci o patima séu reutate espusetiunea, unei modiste din strad'a regelui. Elu se escusá mai târdiu cu acea, cá fét'a ministrului sémena, cu o dama persecutata.

× (*Mórte resoluta*). Unu francesu cu numele Lioterait, carele éra fórté iubitu si stimatu in junéti'a sa pentru spiritulu seu celu nobilu si umorulu placutu, a devenitu la betranetiele sale cu totulu uitatu, si eschisu din societate. Din acést'a cauza si a uritu dilele vietiei sale, si cu o ocasiune binevenita, chiaru candu cetea pre Senec'a, apucá briciulu, si si taiá grumadiulu. Dupa acést'a resolutiune si scena atátu de infortóre cadiu de pre sofa cu unu típetu sfasiatoriu la pamentu, éra servitórea, care intrase chiaru atunci in chilia, eschiamá cu o vóce desperata: „Dómné! acum va díce lumea, cá eu l'amu ucisu!“ Lioterait numai éra in stare s' vorbésca ci cerú prin semn'e papiru si unu calamariu, si candu primí acestea, numai decátu scrise urmatórele: „Eu m'amu sinucisu.“ Si dupáce descrise aceste cuvinte, delocu muri.

× (*Generalulu Grant*). Unu corespondinte americana a lui Morning Post enaréza urmatórea anecdota despre generalulu Grant: „E pré bine cunoscutu, cumca generalulu Grant i place tare beutur'a spirituósa, asié numita „Whisky.“ Sub restempulu bataliei celei din urma, merse o deputatiune de predicatori si intiepti la Washington, ca s' róge pe presiedintele de atunci Lincoln, s' destitue pe generalulu Grant dela Command'a armatei, desi secerá celu mai splendidu

triumfu in lupt'a de langa Schiloh din cauza, câ s'a pre-
datu cu totulu beuturii spirituose. Presedintele Lincoln
ascultă cu îndatinat'a-i atentiune si rabdare dorint'a de-
putatiunei, si apoi i respunde inurmatoriulu modu. „Dom-
niloru! deca-mi ve-ti scri spune Dvóstre, ce feliu de Whis-
ky bea generalulu, Grant mai cu dulce, apoi atunci în
tramite eu fiacarui generalu pe campulu bataliei, câte
unu vasu din acel'a. Speru Domniloru, câ acést'a va face
atâtu Dvóstre, câtu si generalului Grant maré servitru.“

× (Poterea si celeritatea masineloru). Ca unu esem-
plu despre puterea si celeritatea fabricarii de panura,
se comunica din Newsbury urmatórea fapta : doi domni
se remasira in 146 sute de pondi de Sterling pentru
celeritatea mai mare séu mai mica, cu care se fabrica
panur'a. Unulu dintre ei afirmă, ca fundendu-se deman-
ti'a la 5 óre duóe oi, pana la 9 óre sér'a se póte gati si unu
vestmentu din lan'a loru. In 4 óre dupa amédia-di erá
lan'a nâlbíta si tórssa, tortulu urdítu si tiesutu, panur'a
vaiagata, colorata, netedíta si predata croitoriului. La
6 óre si 20 de minute erá vestmentulu si cosutu. Dom-
nulu, care reesi invingatoriu, se presentă inaintea unei
societáti numeróse in vestmentulu nou, unde fu salutat
bucuria. Cele doue oi tunse erau deja si fripte, pre len-
ga cari mai alaturandu-se si o bute de biere buna, se
predara lucratoriloru fabricanti. Asiedara tóta procedu-
r'a nu durá mai multu de câtu 13 óre si 20 de minute.

Mod'a.

Foile franceze respandescu o multíme de faime in-
teresante pentru sesulu frumosu, despre imperatés'a
Franciei — Eugeni'a, carea a esilatu din salónele sale
vestmintele peste mesura lungi, precum si acelea, cari
prin taiatur'a loru pré afunda devenira escentrice, si a
introdusu in loculu acestor'a unu feliu de toaleta fóрте
simpla, dar plina de elegancia si gustu. Asié e mod'a ;
ce astadi e placutu, frumosu, si imbratiosiatu cu atâta
caldura si entusiasmu, peste putínu tempu totu acel'a
devine urgisitu si neplacutu — inse numai in moda ;
câ-ci frumosulu in intiolesulu estétice remane pururea
frumosu. Dar cu tóte aceste varietieni, mod'a va re-
mané totdeun'a ca unu ce placutu si grátiosu pentru se-
sulu frumosu, si cu câtu e mai variata, cu atâta e mai
imbratiosiatu.

In unulu din numerii diurnalului nostru vorbira-
mu despre vestmintele de balu ; inse dorere acum a
espiratu tempulu carnevalului, si partea mai frumósa a
anului — primavér'a ni se va presintá peste putínu tem-
pu in deplin'a ei frumsétia. Óre care va fi mod'a, cari
colori voru fi mai placute ? Suntemu in placut'a puse-
tiune de a poté responde mai pré largu la aceste intre-
bâri, cu cari ne onorati frumóseloru cetitóre.

Primavér'a, aduce de comunu cu sine materiale
asié numite schottice, cari contienq in sine ceva pla-
cutu, si recintu ca in sa-si primavér'a. Burnus, paletot,
charpe si juponulu sunt pré placute sesului frumosu ; in
aceste predomnesce colórea rosia.

Juponulu gatitu din Kaschmir de colóre unifor-
ma, e adese-ori pré placutu fara de neci o garnitura.
Inse cum sê facemu, ca sê domnésca o armonia intre
colórea acestuia, si intre toaletele cele lalte ? Fóрте
usioru. Sê facemu mai multe dungi séu vargi de Ka-
schmir de diferite colori, cari au o latíme cam de 50

centimetre, si sunt de lungimea si form'a juponului pre-
mersu. Juponulu va fi provediutu in giuru cu bumbi,
éra vargile de Kaschmir (Kaschmirstreifen) cu gaure
corespondiatóre, cari potu fi inbumbate dupa recerintia.

E fóрте verosimilu, câ la primavéra si peste véra
se voru portá paletots fóрте lungi, ceva mai scurte de-
câtu insusi vestmentulu, cari sunt provediute cu brâu
séu cinga, care se léga la spate, de unde flustura ciu-
curii legati cu baltiu (Schlingen). Paletots se gatescu
din velura séu catifea, din taffeto materia subtire de
metasa) séu si din materia de Robe, deca acest'a nu e
pré subtire si usióra.

Palariele voru fi si acum micutie, cari se deco-
réza cu spicuri, fluturi si floricele. Au o forma fóрте
frumósa. Velulu e din tilu negru finu cu flori si acopera
numai fáta, încátu se póte numi cu totu dreptulu velu
de masca.

Gâcítura de semne

de Carolina Bolocanu.

„Δ: e = * a * caie = ei □ e Δ e
; i § i § i □ a * e X a Δ u * u
' a - i * u § - ai X - a * u ; e = e Δ e
; e * i = a § u Δ u , e Δ u = i * u
* i = e § i ' a - i a Δ u § ? a * a
; i § - a □ e § * u Δ u = o □ § e X , u ,
Δ : e = * a * ea § i X ' a = a * a
' u X u = i X u - i a § ? e = e X ' u
X i Δ a ; u Δ , ea - i X * = a Δ u , i = e
* * o * i = o □ a § i i X au X ' o Δ a * u
X i - au X * = i ? a * u i § * = o u § i = o :
- i e = a * i = § u Δ u X - u = a * u !
□ u = e X i a § u .

Deslegarea gâcíturii de siacul din nr. 4 :

Eu ti-am scrisu o poesiora
Despre chipulu teu placutu,
Er' tu dalba lelesióra,
Ocunuma mi-ai facutu,
Si dicandu ca se cuvine
Ast'a cantaretiloru,
O puse-si pre capu la mine
Suridíndu incantoriu.

Deslegare buna primiramu dela dómnele si dom-
nişiórele : Anastasia Suciú, Laura Jonescu, Luis'a Mur-
gu n. Balcu, Anastasia Leonovicu, Zenea Monti'a,
Georgina Jonescu, Juliana Gligoru, Emilia Cadariu, Ju-
lia Suciú n. Darabantu, Julia Chisánu n. Chitescu.
si dela domni : Joanu Sturza, Avramu Stanc'a.

POST'A REDACTIUNEI.

Cu esemplare complete mai potemu inca sierbí din ince-
putulu anului presinte. Pretiulu po diimetato de anu 4 fl. — pen-
tru tabloulu nationalu e a se alaturá 1 fl 20 cr.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : IOSIFU VULCANU.